

دانشگاه خاتم النبیین

کاتالوگ دیپارتمنت

اقتصاد تجارتی

۱۴۰۲

مقدمه

تاریخ معیشت بشر نشان داده است که تمامی تحولات اجتماعی و بسیاری از تحولات علمی و فرهنگی در جهان در پرتو منابع و امکانات اقتصادی رقم خورده است. دانشمندان علوم اجتماعی اقتصاد را زیربنای تمامی تحولات زندگی بشر می‌دانند. دین مبین اسلام نیز اهتمام ویژه‌ای به متغیر اقتصاد داشته است. پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمودند: «من لا معاش له لامعاد له؛ کسی اقتصاد ندارد، آخرت نیز ندارد». بدین لحاظ رشته‌ی اقتصاد تجارتي خود را موظف می‌داند که از طریق ارائه‌ی راه‌ها و مکانیزم‌های بهینه و مطلوب به زندگی بشر کمک نماید تا بشر بتواند از کمترین امکانات اقتصادی بیش‌ترین منافع را به دست آورد و زندگی شخصی و جمعی را سامان دهی نماید. معرفی اجمالی دیپارتمنت اقتصاد تجارتي

معرفی اجمالی دیپارتمنت اقتصاد تجارتی

دیپارتمنت اقتصاد تجارتی که زیرمجموعه دانشکدهی اقتصاد دانشگاه خاتم النبیین (ص) می باشد، در تاریخ ۱۵/۱۲/۱۳۸۸ با مجوز رسمی از وزارت محترم تحصیلات عالی افغانستان تأسیس و راه اندازی شد. این دیپارتمنت برنامه های آموزشی در سطح لیسانس در تایم های روزانه، نیم روزی و شبانه را در رشته های اقتصاد تجارتی برگزار می کند. شرح بیش تر در جدول پایین:

نام دیپارتمنت	اقتصاد تجارتی
سال تأسیس	۱۳۸۸
تعداد کرایت ها	۱۴۰ کرایت
تعداد و فیصدی کرایت مضامین اختصاصی	۷۵ کرایت (۵۳٪)
تعداد و فیصدی کرایت مضامین اساسی	۴۲ کرایت (۳۰٪)
تعداد و فیصدی کرایت مضامین عمومی	۱۶ کرایت (۱۲٪)
تعداد و فیصدی کرایت مضامین اختیاری	۷ کرایت (۵٪)

دیدگاه و مأموریت

دیدگاه

دیپارتمنت اقتصاد تجارتي در افق بلندمدت ۱۴۰۵ از طريق ارائه خدمات آموزشي، تحقيقات معياري و مشاوره، مي خواهد جايگاه برتر را در سطح دانشگاه و دانشكده به دست آورد.

مأموریت

دیپارتمنت اقتصاد تجارتي با برخورداري از اساتيد مجرب با درجه‌ی دکترا و ماستر و امکانات معياري از مسير آموزش و پژوهش، تلاش مي کند به منظور کمک به توسعه و پيشرفت کشور، سرمايه‌ی انساني متعهد و مسلکي تربيت نمايد.

لیست اساتید و کارمندان

دیپارتمنت اقتصادتجارتی دارای ۳ نفر کدر علمی با سوییچ دکترا(دانشجوی دکترا) تماموقت در رشتهی اقتصاد می باشد. در ضمن این دیپارتمنت جهت تکمیل کادر تدریسی خود، از اساتید خارج کدر علمی بهره می گیرد. مشخصات اساتید دیپارتمنت در جدول ذیل ارایه شده است:

شماره	نام و تخلص	رشته تحصیلی	درجه تحصیلی	رتبه علمی / وظیفه
۱	غلام رضا رسولی(کمالی)	اقتصاد	ماستری (محصل دکتری)	پوهمنل
۲	سید براتعلی نقوی	اقتصاد	ماستری (محصل دکتری)	پوهمنل
۳	محمد جان رحمانی	اقتصاد	ماستری (محصل دکتری)	پوهاندوی
۴	علی اخلاقی	لیسانس	جامعه شناسی	مدیر تدریسی

زمینه‌ها و فرصت‌های کاری برای فارغان اقتصاد تجارتي

۱. رشته‌ی اقتصاد از معدود رشته‌هایی است که بیش‌ترین زمینه‌ی شغلی را به خود اختصاص داده است.
۲. شاید اغراق نباشد اگر گفته شود که رشته‌ی اقتصاد در این زمینه بی‌رقیب است. فارغ‌التحصیل رشته‌ی اقتصاد علاوه بر آن که توانایی مدیریت مؤسسات تجارتي و اقتصای و بانک‌های خصوصی را پیدا می‌کند، در عرصه‌ی خدمات دولتي نیز بیش‌ترین وزارت‌های دولت به نحوی با این رشته مرتبط می‌شوند و حتی هیچ وزارتتي را نمی‌توان یافت که در بخش‌های مالی خود از فارغان رشته‌ی اقتصاد بی‌نیاز باشد. در ادامه وزارت‌هایی که زمینه‌ی کاری فارغان اقتصاد می‌باشند، ذکر شده است:
۳. وزارت اقتصاد
۴. وزارت مالیه
۵. وزارت زراعت و آبیاری
۶. وزارت فواید عامه
۷. وزارت تجارتي و صنایع
۸. وزارت معادن
۹. وزارت احیاء و انکشاف دهات
۱۰. وزارت انرژی و آب
۱۱. وزارت ترانسپورت و هوانوردی
۱۲. بانک مرکزی
۱۳. بخش‌های مالی و اقتصادی تمامی ادارات دولتي
۱۴. صندوق بین‌المللی پول
۱۵. بانک جهانی
۱۶. بانک توسعه آسیایی
۱۷. بانک توسعه اسلامی

توانمندی‌های فارغان اقتصاد

در جامعه‌ی افغانستان که پس از سال‌ها جنگ و ویرانی اینک به فضل خداوند زمینه‌ی حرکت برای رشد و انکشاف اقتصادی به میان آمده، ضروری است تا در کنار سایر رشته‌های علمی، مراکز آکادمیک در پی گسترش و تبیین تازه‌ترین دستاوردهای علمی در عرصه‌ی اقتصاد باشند تا از این طریق بتوانند مناسب‌ترین راهکارهای فقرزدایی، توسعه‌ی اقتصادی و انکشاف اجتماعی را در اختیار برنامه‌سازان کشور قرار دهند.

دیپارتمنت اقتصاد تجارتي با در نظر داشت اولویت‌های جامعه‌ی افغانستان در گام آغازین، فعالیت‌های علمی خویش را در مقطع لیسانس انجام می‌دهد. این دیپارتمنت در پاسخ به نیازمندی‌های علمی کشور در زمینه‌ی سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، کارشناسی و راهکاربایی برای معضلات اقتصادی کشور، تربیت نیروهای متخصص برای بنگاه‌های اقتصادی،

تجاری، بانک‌ها و... در سکتور خصوصی و دولتی به فعالیت علمی می‌پردازد. امید است این قدم کوچک دریچه‌ی بزرگی را فراروی کارشناسان و اقتصاددانان کشور جهت ارایه‌ی نسخه‌های کارآمد و مؤثر برای رهایی از فقر، بیکاری و حرکت به سوی توسعه و رشد اقتصادی ایجاد نماید.

آمردیپارتمنت اقتصاد تجارتي

بر اساس حکم شماره‌ی ۹۷۰۲۸ مورخ ۵/۲/۱۳۹۷ ریاست دانشگاه خاتم‌النبین محمدجان رحمانی به‌عنوان آمردیپارتمنت اقتصاد تجارتي منصوب گردید.

ارزش‌ها (Values)

رعایت ارزش‌های دینی و اخلاق حرفه‌ای،
صیانت از کرامت انسانی، مسئولیت‌پذیری،
تخصص‌گرایی، خلاقیت و نوآوری، تقویت
کارگروهی و انگیزه‌دهی.

اهداف کلان دیپارتمنت

هدف اول: آموزشی

توسعه و بهبود آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه‌ی علوم اقتصادی پرکاربرد و مورد نیاز کشور.

هدف دوم: پژوهشی

فراهم کردن فضای مناسب و انکشاف آن برای تحقیقات در علوم اقتصادی در راستای حل مشکلات کشور.

هدف سوم: اداری

ایجاد سیستم اداری مناسب و کارآمد.

هدف چهارم: رفتاری

اخلاق‌مداری و مسئولیت‌پذیری اجتماعی.

معرفی محتوا

۱. دوره‌ی تحصیل

دوره‌ی تحصیل در رشته‌ی اقتصاد تجارتي چهار سال را در بر می‌گیرد. برخی از محصلانی که در سمسترهای مختلف اوسط عالی کسب نمایند، امکان فراغت بعد از ۷ سمستر را نیز دارند. برنامه‌ی چهارساله‌ی اقتصاد تجارتي جهت برآورده ساختن نیازهای جوانانی طراحی شده است که دوره‌ی دوازده‌ی ساله تعلیمی را تکمیل نموده و به دنبال آموزش حرفه‌ای در زمینه‌ی اقتصاد و تجارت می‌باشند. راه ورود به این برنامه برای کسانی باز است که دارای آمادگی‌های آموزشی در زمینه‌های علوم انسانی، علوم تجربی، هنر، و تجارت می‌باشند. به هر حال، یک برنامه دارای سرفصل‌ها و محتویات چالشی اصولاً در دسترس دانشجویانی قرار می‌گیرد که آمادگی علمی عالی و استعداد بالا برای موفقیت دارند. بنابراین،

متقاضیان این برنامه تحت پروسه‌ی آزمون‌های ورودی انتخابی قرار گرفته و انتخاب می‌شوند.

۲. تناسب کارهای عملی و نظری

برای این که محصل مضامین یا مضمونی را به‌خوبی فرا بگیرد، نیاز دارد با محیط زندگی اجتماعی خود به‌صورت عملی آشنا گردد. به همین دلیل نیاز به برگزاری سمینار، بازدید از سازمان‌ها، شرکت‌ها و مراکز حکومتی، دعوت از افراد مسلکی در موضوعات اقتصادی برای ارائه‌ی تجرب کاری در ساحت‌های خاص و دایر شدن ورکشاپ‌های عملی است که استادان و شاگردان روی موضوعات مضمونی در صنف به مبادله‌ی فکر و اندیشه بپردازند. تناسب نظریه با کارهای عملی در حدود ۸۰٪ نظری و ۲۰٪ عملی خواهد بود.

۳. روش‌های آموزش و تدریس

در دوره‌ی لیسانس اقتصاد تجارتي، به تناسب مضامین در نظر گرفته شده، از روش‌های آموزشی مختلف استفاده می‌شود. در مجموع روش‌های مورد استفاده در تدریس این رشته، یک یا ترکیبی از روش‌های ذیل می‌باشد.

روش لکچر: این روش در مضامینی که بیش‌تر جنبه‌ی مبانی و نظری دارند و نیاز است که حجم زیادی از معلومات به فراگیر منتقل شود، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این روش، مفاهیم و مباحث به‌طور شفاهی به دانشجویان انتقال داده می‌شود.

روش اکتشافی: زمانی که دانشجویان معلومات اولیه در مورد رشته را به دست آوردند، زمان آن می‌رسد صنف درسی حالت فعال به خود بگیرد و دانشجویان به تفکر و

یافتن پاسخ‌ها قبل از طرح پاسخ از جانب استاد واداشته شوند. برای تحقق این خواسته، از دانشجویان خواسته می‌شود که دانش‌ها و باورهای جدید را فعالانه بیاموزند و در طرح بحث و نقادی آن با استاد و همشاگردی‌های خود مشارکت نمایند.

روش پرسش و پاسخ: برای اطمینان از یادگیری درست، بخشی از پروسه‌ی آموزش به پرسش و پاسخ از دانشجویان اختصاص داده می‌شود. این کار هم در مورد مباحث از قبل آموزش داده شده و در مورد مباحث جدید صورت می‌گیرد تا هم روحیه‌ی خلاقیت و تفکر در دانشجویان تقویت شود و هم بر اثر تکرار و بازگویی مباحث، زمینه‌ی نهادینه شدن آن‌ها فراهم گردد.

روش سیر علمی و بازدید ساحوی: زمانی که محصلان سه یا چهار سمستر تحصیلی را پشت سر گذاشتند و تا حدودی ذهنیت علمی نسبت به رشته پیدا کردند، برای تطبیق آموخته‌های شان در زمینه‌ی اداره و تجارت به بازدید سازمان‌ها، ادارات، شرکت‌ها و کارخانه‌ها نیز برده می‌شوند.

تحقیق و حل مسئله: در این روش، به تناسب توان محصلان به آن‌ها موضوع داده می‌شود تا اطلاعات و معلومات خود را از طریق مطالعه و بررسی بیش‌تر افزایش دهند و نیز مسایلی جهت یافتن راه حل برای آن‌ها پیشنهاد می‌گردد تا در فرصت زمانی داده شده، نتیجه‌ی کار خود را گزارش دهند.

کار گروهی: از آن‌ها که یکی از مهارت‌های انسانی مورد نیاز، توانایی ارتباط و کارگروهی با دیگران می‌باشد، در برخی مضامین اعضای صنف به گروه‌های خرد چند نفره تقسیم می‌شوند و به آن‌ها کار گروهی داده می‌شود. مسؤولیت و امتیاز کار به همه تعلق می‌گیرد.

۱. شیوه‌های ارزیابی محصلان

ارزیابی دانشجویان در دوره‌ی لیسانس اقتصاد تجارتي با استفاده از روش‌های مختلف صورت می‌گیرد. از مجموع ۱۰۰ نمره‌ای که به هر مضمون به‌عنوان امتیاز تعلق می‌گیرد، ۶۰ درصد آن مربوط به امتحان کتبی پایان سمستر و مابقی به اموری مانند حضور منظم در صنف، انجام کار خانگی، حل تمرین‌ها، فعالیت در داخل صنف و غیره به تشخیص استاد مربوط، تعلق می‌گیرد. نحوه‌ی توزیع نمرات در مجموع به شیوه‌ی ذیل می‌باشد:

۱. حضور منظم در صنف با حفظ نظم عمومی (۱۰٪)؛
۲. ارائه‌ی کارخانگی و فعالیت‌هایی نظیر پرسش و پاسخ از مضمون‌های گذشته و از مضمون حاضر (۱۰٪)؛
۳. ارزیابی وسط سمستر: این ارزیابی در ختم هفته‌ی هفتم انجام می‌شود (۲۰٪)؛
۴. ارزیابی پایان سمستر: این ارزیابی در ختم سمستر به‌صورت کتبی انجام می‌پذیرد (۶۰٪).

پیش نیاز	تعداد واحد	نوع مضمون	عنوان مضمون	کود مضمون	سال اول
ندارد	۳	اساسی	مبانی علم اقتصاد	ECO101	سمستر اول
ندارد	۴	اساسی	ریاضی ۱	ECO102	
ندارد	۳	اختصاصی	اصول محاسبه (۱)	ECO201	
ندارد	۳	اساسی	اصول سازمان و مدیریت	ECO111	
ندارد	۳	عمومی	ثقافت ۱	CO 6102	
ندارد	۲	عمومی	زبان انگلیسی ۱	CO 111	
	۱۸	مجموع واحد			

پیشنیاز	تعداد واحد	نوع مضمون	نام مضمون	کود مضمون	سال اول
ریاضی ۱	۴	اساسی	ریاضی ۲	ECO103	سمستر دوم
ندارد	۴	اساسی	اقتصاد خرد	ECO107	
ندارد	۲	اختصاصی	حقوق تجارت	ECO205	
اصول محاسبه ۱	۳	اختصاصی	اصول محاسبه (۲)	ECO202	
ندارد	۲	عمومی	زبان انگلیسی (۲)	CO 105	
	۳	عمومی	ثقافت ۲	C06204	
	۱۸	مجموع واحد			

پیشنیاز	تعداد واحد	نوع مضمون	عنوان مضمون	کود مضمون	سال دوم
ندارد	۳	اساسی	ثقافت ۳	ECO104	سمستر سوم
خرید ۱	۴	اساسی	اقتصاد خرید (۲)	ECO108	
ندارد	۴	اساسی	اقتصاد کلان ۱	ECO109	
ندارد	۴	اساسی	احصایه ۱	ECO105	
ندارد	۲	اختصاصی	فقه تجاری	CO6307	
	۱۸	مجموع واحد			

پیشنیاز	تعداد واحد	نوع مضمون	نام مضمون	کود مضمون	سال دوم
احصایه ۱	۴	اساسی	احصائیه (۲)	ECO106	سمستر چهارم
کلان (۱)	۴	اساسی	اقتصاد کلان (۲)	ECO110	
ندارد	۳	عمومی	ثقافت ۴	CO6408	
ندارد	۳	اختصاصی	نظام های اقتصادی	ECO221	
ندارد	۳	اختصاصی	تجارت بین الملل	ECO208	
	۱۷	مجموع واحد			

سال سوم	کود مضمون	عنوان مضمون	نوع مضمون	تعداد واحد	پیشنیاز
سمستر پنجم	ECO224	پژوهش عملیاتی (۱)	اختصاصی	۳	ندارد
	ECO217	محاسبه شرکت ها	اختصاصی	۳	اصول محاسبه ۲
	ECO212	روش تحقیق (۱)	اختصاصی	۲	ندارد
	ECO219	اصول بازاریابی	اختصاصی	۲	ندارد
	ECO210	اقتصاد توسعه و برنامه ریزی	اختصاصی	۳	ندارد
	ECO203	پول و بانکداری	اختصاصی	۳	ندارد
	CO6509	ثقافت ۵	عمومی	۳	ندارد
	مجموع واحد			۱۹	

پیش نیاز	تعداد واحد	نوع مضمون	نام مضمون	کود مضمون	سال سوم
گذراندن حد اقل ۶۰ واحد درسی	۳	اختصاصی	خلاقیت و کارآفرینی	ECO227	سمستر ششم
پژوهش عملیاتی ۱	۲	اختصاصی	پژوهش عملیاتی ۲	ECO226	
زبان عمومی ۲	۳	اختصاصی	زبان تخصصی	ECO204	
روش تحقیق ۱	۲	اختصاصی	روش تحقیق (۲)	ECO213	
اصول حسابه ۲	۳	اختصاصی	محاسبه صنعتی	ECO219	
ندارد	۲	اختصاصی	اقتصاد بخش عمومی ۱	ECO207	
ندارد	۳	عمومی	ثقافت ۶	CO6610	
ندارد	۲	اختصاصی	مدیریت تولید	ECO216	
	۲۱	مجموع واحد			

سال چهارم	کود مضمون	عنوان مضمون	نوع مضمون	تعداد واحد	پیشنیاز
سمستر هفتم	ECO211	اقتصاد افغانستان	اختصاصی	۲	ندارد
	CO6712	ثقافت ۷	عمومی	۳	ندارد
	ECO214	اقتصاد بخش عمومی ۲	اختصاصی	۲	ندارد
	ECO306	تجارت الکترونیک	اختیاری	۲	
	ECO304	آشنایی با نرم افزارها	اختیاری	۳	ندارد
	ECO217	ارزیابی طرح های اقتصادی	اختصاصی	۳	
	ECO223	اقتصاد سنجی	اختصاصی	۴	احصائیه ۲
	مجموع واحد				

پیشنیاز	تعداد واحد	نوع مضمون	عنوان مضمون	کود مضمون	سال چهارم
ریاضی ۱	۲	اختصاصی	اقتصاد مدیریت	ECO215	سمستر هشتم
ندارد	۳	اختصاصی	مدیریت مالی	ECO220	
	۳	عمومی	ثقافت ۸	CO6813	
گذراندن ۱۱۰ واحد	۴	اختصاصی	مونوگراف	ECO224	
	۱۲	مجموع			

دانشجویان

این دیپارتمنت دارای ۱۰۷ نفر دانشجویی بر حال هستند که در سمسترهای بالا مشغول تحصیل هستند و همینطور تعداد از دانشجویان درصنفاها به صورت مشترک با گروه‌های مدیریت مشغول تحصیل می‌باشند. اطلاعات دقیق‌تر در جدول ذیل موجود می‌باشد.

آمار دانشجویان موجود رشته‌ی اقتصاد تجارتي در سال ۱۴۰۱				
سال ورودی	سمستر	دانشجویان پسر	دانشجویان دختر	مجموع
۱۴۰۱	اول و دوم، ششم و هشتم و چهارم	۴۰	۱۷	۵۷

امکانات زیربنای و روبنایی دیپارتمنت

دیپارتمنت اقتصاد تجارتي حدود چهارتا صنف دارد که مجهز به تلویزیون و تخته می‌باشد. همینطور دیپارتمنت دارای یک اداره‌ی مشترک با دیپارتمنت مدیریت تجارتي دارد و یک مدیر تدریسی مشترک با دیپارتمنت‌های علوم قرآنی و عمومی و مدیریت دارد. اداره نیز دارای میز و چوکی و الماری برای نگهداری و حفاظت اسناد می‌باشد.

CATALOG OF Commercial Economy DEPARTMENT

www.knu.edu.af

info@knu.edu.af

+۹۳ (۰) ۷۸۷ ۷۰۰ ۷۰۰

کابل، سرک دارالامان